

DE HAAGSE TIJDEN

Hoe een koe een haas vangt

Pag. 5

Van spinazieacademie naar keurig appartementencomplex

Pag. 8-9

ALTIJD LEKKER LOPEN

Ontdek het gevoel van
Hartjes
dameschoenen

IN DIVERSE KLEUREN

JOHAN
WASSENAAR

Prins Hendrikstraat 132-134

Den Haag

070 - 363 75 19

Johanwassenaar.nl

De Haagse krant van alle tijden

KUNSTNIJVERHEID IN DEN HAAG

We kunnen in Den Haag op veel plaatsen genieten van mooie kunstnijverheid, ook wel toegepaste kunst genoemd. Ik heb het begrip maar eens opgezocht en vond in de Wikipedia de omschrijving: 'Toegepaste kunst of kunstnijverheid is esthetische vormgeving van functionele voorwerpen zoals gebouwen, meubels, kleding, drukwerk en dergelijke. In tegenstelling tot de niet-functionele, autonome uitingen van beeldende kunst hebben ontwerpen van toegepaste kunst ook een praktisch nut, een functie.'

In 1904 was er in het voormalige paleis Buitenvoorsdijk aan de Scheveningseweg een 'Tentoonstelling van Kunstnijverheid' georganiseerd door de 'Nederlandsche Vereeniging tot Bevordering van Kunstnijverheid Arti et Industriae'.

Arti et Industriae

De vereniging werd ook wel kortweg 'Arti et Industriae' genoemd. Ze was in 1884 opgericht en wilde in 1904 haar twintigjarig bestaan vieren met een mooie tentoonstelling. Door zeventig werkende leden waren werken ingestuurd die in de verschillende zalen stonden opgesteld. Wie na het rondwandelen langs de vele voorwerpen wilde uitrusten, kon terecht in de fraaie, lommerrijke tuin. In een advertentie in de Haagsche Courant van 1 augustus 1904 stond nadrukkelijk: 'In de prachtige tuin achter het paleis zijn buffetten aanwezig'. Dus ook aan de inwendige mens was gedacht.

In diezelfde advertentie staan ook de toegangsprijzen. Normaal betaalde de bezoeker f0,25, maar op donderdag het dubbele: f0,50. Later kwam de aankondiging:

'Teneinde ook de werklieden in staat te stellen de tentoonstelling te bezoeken - iets dat voor hen van groot belang kan heten - zal de tentoonstelling op twee zondagen tegen betaling van slechts f0,10 zijn opengesteld'. Omgerekend op de website van het CBS zou dat dubbeltje nu ongeveer €1,32 zijn.

Zilver

Het zilver dat op de tentoonstelling te zien was, kwam onder andere van de bekende firma's Van Kempen en Begeer. Ze toonden medailles, gedenkpenningen en serviezen. Later zijn deze bedrijven gefuseerd en de fusiefirma bestaat nog steeds. Er was ook zilverwerk uit de verzameling van het Koninklijk Huis te bewonderen, waaronder een boek met zilverbeslag.

Koninklijke belangstelling

Van de kant van het Koninklijk Huis was er ook persoonlijke belangstelling. Koningin Wilhelmina en prins Hendrik bezochten de tentoonstelling. Eerder was al koningin-moeder Emma langs geweest. Die vond de tentoonstelling blijkbaar zo interessant dat ze een tweede

keer kwam. Dit werd in de krant aangekondigd met de toevoeging: 'De tentoonstelling zal niet voor het publiek gesloten zijn, doch de toegangsprijs is voor die dag f0,50'.

Het tweede bezoek van Emma was op 20 september en ze had die dag nog een belangrijke afspraak in haar agenda: ze was bij de verenigde zitting van de Staten-Generaal waar haar dochter Wilhelmina de Troonrede uitsprak. Oftewel, het was die dag Prinsjesdag. En blijkbaar had zij later in de middag nog genoeg tijd en energie om de kunstnijverheidstentoonstelling te bezoeken.

Keramik

Ook bij het aardewerk en porselein komen we bekende namen tegen: De Porceleijne Fles uit Delft, Tichelaar uit Makkum. En natuurlijk onze eigen, Haagse keramiekkabriel Rozenburg. De Nieuwe Courant prijst de voortbrengselen van de Nederlandse pottenbakkerskunst en vindt deze afdeling een van de best geslaagde onderdelen van de tentoonstelling.

Ik ben een groot liefhebber van de mooie vazen en serviezen van Rozenburg. Diverse musea in Nederland hebben ze in hun collectie en als je een goed gevulde portemonnee meeneemt, zijn ze ook nog te koop bij de gespecialiseerde galerieën als

de Haagse Salon op de Laan van Meerdervoort. Maar als je naar het kwetsbare porselein kijkt, kun je je afvragen of het hier gaat om toegepaste kunst met een praktisch nut. Ik zou er in ieder geval mijn thee niet uit durven drinken.

Stoelen Vredespaleis

Speciaal voor de gelegenheid had het 'Internationale Hof van Arbitrage' tijdelijk twintig stoelen in bruikleen gegeven. Met op de rugleuningen de geborduurde wapens van de verschillende landen. Dit hof was toen nog gevestigd aan de Prinsegracht 71 en zou in 1913 verhuizen naar zijn speciaal voor het hof gebouwde locatie, het Vredespaleis.

Links: Vaas, N.V. Haagsche Plateelfabriek Rozenburg, en kandelaar, Kon. Utrechtsche Fabrik van Zilverwerken van C.J. Begeer, uit 1904, Coll. Rijksmuseum; Boven: Affiche Arti et Industriae, tentoonstelling van kunstnijverheid, 1904, Coll. HGA

Art Nouveau Festijn

Kunstnijverheid en andere kunsten krijgen binnenkort extra aandacht tijdens het Art Nouveau Festijn - Den Haag rond 1900. Van vrijdag 10 t/m zondag 12 juni kun je genieten van lezingen, wandelingen, rondvaarten, fietstochten en ritten in historische trams. Je kunt ook zelf kunstnijverheid bedrijven in een aantal workshops en mocht je mooie art nouveau voorwerpen hebben, kun je die laten taxeren. Meer informatie is te vinden op artnouveaufestijn.nl

Jacqueline Alders
info@jacquelinealders.nl
www.ikgidsudoordenhaag.nl

Haagse Wereld Hapjes

Kom je ook?

3 t/m 6 juni Lange Voorhout, Den Haag

CUVO. Zorg voor uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN AFSpraak 070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

DEN HAAG EN OMSTREKEN

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Drie keer Hoera

Wij zijn ruim 40 jaar geleden uit Den Haag naar Rheden verhuisd maar zijn ons door familiebezoek aan Den Haag verbonden blijven voelen. Zo lezen wij regelmatig De Haagse Tijden en viel mijn oog in de Koningseditie van 19 april jl. op het artikel *Drie keer Hoera*. Daarin wordt beschreven dat in Nederland Koningsdag vaak niet op de geboortedag van de vorst of vorstin wordt gevierd. Zo wordt bij ons in Rheden de traditionele lampionnoptocht voor de kleintjes niet op 30 of 27 april maar al vele jaren op 10 maart, de trouwdag van Beatrix en Claus, gehouden. Dit omdat met de invoering van de nieuwe zomertijd het anders

veel te laat zou worden voor de kleintjes om nog in het donker te kunnen lopen. En ook al is de optocht op 10 maart; het is ieder jaar weer een feest!
Ria de Bes

Zingen in het koor

Vindt u koorzang ook zo mooi? Zingen in een koor is leuk, gezellig en je krijgt er energie van. Overweegt u wel eens om in een koor te gaan zingen, maar heeft u last van drempelvrees of denkt u dat het heel moeilijk is? Op 9 juni is er bij ons een mooie gelegenheid om dit eens uit te proberen. Het Residentiekoor houdt dan de normale repetitie, met bijzondere aandacht voor belangstellenden die eens willen kijken

of het wat is om zelf mee te doen. U hoeft geen ervaring te hebben. Het is handig als u noten kunt lezen, maar ook als u dat niet kunt, zou u heel goed in ons koor kunnen passen. Wij repeteren altijd op donderdag van 20.00 uur tot 22.15 uur in de zaal Het Octogoon van het Hofstad Lyceum (Colijnplein 9, 2555 HA) in Den Haag. Ook op donderdag 9 juni verwachten wij u op diezelfde tijd en zullen wij u helpen om de eerst noten te zingen als koorzanger. Wees van harte welkom!
Het Residentie koor
www.residentiekoor.nl

HBS in de Theresiastraat

Van 1945-1950 zat ik op de HBS in de Theresiastraat, die al snel de naam Thorbecke HBS kreeg. Ik heb daar met veel plezier vijf jaar op school gezeten. Het waren arme tijden; slecht gekleed, soms op klompen en soms op schoenen waarvan de neuzen waren afgeknipt. Kleding was te klein of versleten. Dolblij waren we met oude kleding uit Amerika. Ik zou graag willen weten of er lezers zijn die ook op de Thorbecke HBS, eerste gemeentelijke HBS, hebben gezeten van 1945 tot 1950 en die nog gegevens hebben over de schoolvereniging KLIMOP, de tennisclub, toneelclub of de bestuursleden? Door twee rommelige verhuizingen ben ik alles kwijt, dus ik zou heel graag oude gegevens verzamelen. De eventuele kos-

ten zal ik graag vergoeden. U kunt mij bereiken op telefoonnummer 070-3747336 of via onderstaand mailadres.
Truus Krumbholz-Kole
truuskrumbholzkole@gmail.com

Pianolessen bij de heer P.C. v.d. Burg

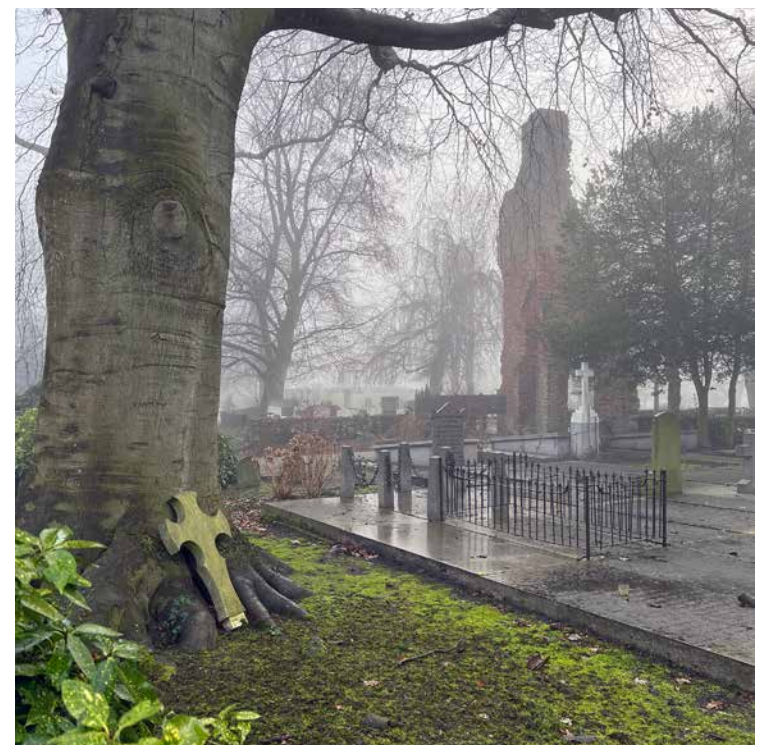
Met enige regelmaat denk ik met veel plezier terug aan mijn heerlijke jeugd in Den Haag. Onlosmakelijk daarmee verbonden zijn de pianolessen die ik volgde bij de heer P.C. v.d. Burg, waarmee de basis gelegd werd voor een hobby voor het leven. De heer v.d. Burg toerde met zijn auto half Den Haag door om zijn muzikale kennis over te dragen aan tal van leerlingen. Wie heeft Piet v.d. Burg gekend? (Rijswijkseweg). Zijn vrouw gaf accordeonles, ze hadden een dochter 'Ilonka'. Reacties zijn van harte welkom!
Femia Kroon-Fransz
han.femia@planet.nl

Oud Eik en Duinen

Graag reageer ik op het voorpagina-artikel van Jan Kaffa over Oud Eik en Duinen (De Haagse Tijden van 3 mei). Ook wij wandelden als kind met onze

moeder Jannie Tuijnman - Van Mulligen wekelijks op deze begraafplaats. Mijn moeder is daar in november 1932 namelijk geboren, in het kleine huisje aan de rechterkant dat nu een kantoor is. Haar vader was hoofd hovenier/ gravenier van de begraafplaats en het was toen een bedrijfswoning. Ze woonden daar met hun ouders en zes kinderen. Mijn opa en oma hebben nog steeds dientengevolge een onbetaald graf op deze begraafplaats als dank voor opa's werk. De familie Van Mulligen is naar het Moerbeiplein verhuisd toen mijn opa en oma van moeders kant overleden, waarschijnlijk rond 1946. Mijn moeder moest toen als jong meisje voor het hele gezin voor de vijf andere broer en zussen zorgen en het huishouden op zich nemen. Ze ging toen niet meer naar school. Uiteindelijk is zij daar na het trouwen met mijn vader Piet Tuijnman blijven wonen en zijn mijn broer Peter, mijn zus Anita en ik hier in 1956 1957 en 1958 geboren en opgegroeid. Vandaar onze vele gezinswandelingen op Oud Eik en Duinen.

Monica Tuijnman

Voetstappen in het zand

Langs de Scheveningse kust voetstappen in het natte zand
Eerst van kleine peutervoetjes rennend met een emmertje naar zee
Uitgewist door het ritme van eb en vloed

Knisperende schelpen onder tienervoeten
Een strandfeest tot aan het ochtendgloren
Vast in mijn geheugen gegrift
de voetstappen van mijn grote liefde
waarop het getijde nooit grip zal krijgen

Langs de Scheveningse kust voetstappen in het natte zand
Van een vader met zijn jonge dochters lopend naar de Wassenaarse slag hand in hand
Vanuit de haven vertrekt langzaam een logger
Meeuwen strijken neer op het zilte strand
Honden rennen uitgelaten naar het havenhoofd
Hun pootafdrukken als spoor door het verlaten strand

De oude man met stok sjokt moeizaam voort
Het licht van de vuurtoren strijkt langs zijn gegroefd gelaat
zijn voetstappen voor het laatst een afdruk achterlatend
Langs de Scheveningse kust voetstappen in het natte zand

Cor van Welbergen
Cor.Welbergen@minbzk.nl

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel of Jolanda Kraanen en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Een ritje langs mijn scholen in Den Haag

Mijn eerste school in Den Haag was de kleuterschool in de Oude Molstraat. Ik ben van 1947 en wij woonden toen in een vrijstaand huis vlak naast het Vredespaleis, op nr. 84 aan het eind van het laantje. Ons huis stond tussen de portierswoning en het gebouw van het Soefi Centrum, dat oorspronkelijk een stationsgebouw was waar tot 1915 een stoomtram kwam die naar Scheveningen reed via Duinoord.

Met mijn zus Annemarie, die drie jaar ouder is, en een paar vriendinnetjes liepen wij door de Anna Paulownastraat, langs de Paleistuin, door de Prinsestraat en de Molenstraat naar de Oude Molstraat, waar mijn zus op de lagere school voor meisjes bij de nonnen zat. Even verderop is de Willibrorduskapel. Op de hoek van de Juffrouw Idastraat had je bakkertje Van Houdt waar nog brood gebakken werd. Het rook er heerlijk en mevrouw Van Houdt, met grijze krulletjes, hield streng beheer over de kassa. Haar oudste zoon werkte in de luxe kruideniers- en comestibleszaak Eichholtz in de Hoogstraat, altijd drukdoende grote dozen bonbons aan Haagse dames te verkopen.

In 1953 nam mijn vader de klassieke herenmode winkel Firma Lörtzer in de Hoogstraat over en gingen wij boven de winkel wonen, naast Slagerij Dungelman die beroemd is om de kroketten. Zie ook het artikel over G.F. Lörtzer in De Haagse Tijden van dinsdag 12 januari 2021. Nu zit er een vestiging van Scotch & Soda. De Engelse stijl van de winkel is nog herkenbaar aan prachtige mahoniehouten kasten, toonbanken en vergulde spiegels en kroonluchters. Ik heb er zelf in de jaren tachtig drie jaar gewerkt.

Vanuit de Hoogstraat ging ik in 1953 naar de St. Carolusschool in het Westeinde, bij de broeders van Maastricht. De poort naar de speelplaats is er nog, net als het schoolgebouw. Rechts meteen achter de poort was het broederhuis, nu het Stads klooster. In de eerste klas kreeg ik les van broeder Albanus, een bevlogen onderwijzer bij wie ik lezen en schrijven heb geleerd, maar die de bedenkelijke gewoonte had om lastige leerlingen met gekleurd schoolkrijt een clownsgezicht te geven en zo de speelplaats op te sturen. Ook werd er regelmatig 'heilige mis' gespeeld met priesterkle-

ding die op kindermaat was gemaakt. In dit jaar was mijn eerste heilige communie in de prachtige Teresa van Avilakerk, naast het Spaanse Hof, voorin aan het Westeinde. De meisjes gekleed in bruidsjurkjes en de jongens in matrozenpakjes. Bij mij is een kleermaker aan huis geweest.

In de tweede klas hadden we meester Kuipers, die streng was maar rechtvaardig. In die tijd was het op rooms-katholieke scholen nog gebruikelijk dat er tikken op het (kaalgeschoren!) achterhoofd werden gegeven, aan oren werd getrokken en in wangen geknepen. In de derde klas hadden we broeder Benedictus met een zilvergrijze haardos en gebeeldhouwde gelaatstrekken. Hij hield erg van de audio-techniek uit de tijd en liet een dictee eerst door een leerling inspreken op de bandrecorder om dan later, achteroverliggend in zijn bureaustoel, via een drukknop aan een snoer de zinnen uit een speaker aan de klas te presenteren.

Met mijn zus Annemarie voor de winkel, september 1959

Het ging niet zo goed met mij op school. In derde klas bleef ik zitten en ging ik verder op de school in de Paramaribostraat, van dezelfde broederorde. Met schoolgenoten uit de buurt liep ik iedere dag door de Parkstraat, over Plein 1813, Sophialaan, Nassaulaan, Javastraat en de Surinamestraat naar de Paramaribostraat. Mijn boezemvriend uit die jaren was Pim Warnars, van de klassieke meubelzaak en stoffeerderij in het Noordeinde, vlak naast de Waalse Kerk. Hij is de winkel

in gegaan maar helaas niet oud geworden, net als zijn vader. Met hem speelde ik het spel Stratego en ook schaken. We gooiden pijltjes en keken televisie, want bij Warnars

Klassenfoto derde klas, St. Carolusschool Westeinde, met meneer Kuipers

hadden ze al eerder een tv dan bij ons thuis. Als we terugliepen van school kwamen we op de hoek van de Nassaulaan en de Mauritskade voorbij de Haagsche Schoolvereniging (nu de International and Dutch Primary School) die wij de Haagse kippenschool noemde en waarmee we ruzie maakten,

gesprekken te voeren met een psycholoog. Mijn intelligentie was goed maar ik had aandacht te kort. Ik kwam op een LOM-school terecht aan de Zwarteweg. Het begin van de Zwarteweg - vanaf de Herengracht - ziet er nu door al die ministeries heel anders uit maar de St. Paulusschool lag

“en dan gingen we bij de meisjesschool aan de Schelpkade rotzooi trappen.”

wat verder, voorbij het Prins Bernard viaduct ter hoogte van nummer 75. Daar zit nu Trio-dus Kinderopvang en toen in 1958 zat er een kleuterschool. Achter de kleuterschool kwam je bij het schoolgebouw dat er nu niet meer staat. Vervangen door nieuwbouw aan de Hekelaan en aangrenzend Nieuwe Haven. Hier vlakbij is in 1959 Blonde Dolly vermoord, onder omstandigheden die nog altijd niet helemaal zijn opgelost.

De St. Paulusschool (Leer en Opvoedingsmoeilijkheden) was een heel fijne school: kleine klassen, weinig klassikaal les, je werkte in je eigen tempo en er was individuele begeleiding van betrokken onderwijzers. Ik herinner mij nog goed meester de Ruiters en meester Schuurman, een echte Fries. Op de school was veel creativiteit, handenarbeid, iedere vrijdagmiddag een diavoorstelling, aandacht voor vreemde landen en volkeren.

Meneer Vredembrecht, vierde klas van de lagere school in de Paramaribostraat

Na de St. Paulusschool ben ik op het particulier Lyceum Concordia College gekomen van Dr. J. Bongenaar, in de Emmastraat nr 9. Een gewoon woonhuis in het Bezuidenhout tussen De Bezuidenhoutseweg en de Theresiastraat. In 1938 opgericht. De huiskamers en suite op de eerste verdieping waren als klaslokaal ingericht met een bord, een paar schoolbanken en een verhoging voor de leraar. In mijn klas zaten zo'n acht leerlingen en de hele school telde misschien vijftien leerlingen. Het schoolgeld bedroeg zevenhonderd gulden per jaar. Aan het eind van de middag werden de schuifdeuren naar het andere lokaal opengezet en was er met aanwezigheid van een van de leraren gelegenheid om huiswerk te maken. Ik kan nog veel meer over deze school vertellen en ik begreep in de loop van het jaar dat ik hier niet veel leerde.

Het jaar daarop heb ik nog op het Adelbert College in Wassenaar gezeten. Vanuit de Hoogstraat fietste ik langs het Tournooiveld, door het Haagse Bos, langs Huis ten Bosch, Chatteau Bleu waar toen het Indonesische restaurant Mina Karbouw stond, over de Waalsdorperweg, over de Buurtweg, langs Auberge de Kieviet, het Rijnlands Lyceum naar het Adelbert College, toen nog in barakken gehuisvest, even voorbij de Van Zuylen van Nijveltstraat, die nu verdwenen zijn. De school zit nu aan de Deijlweg.

Tenslotte ben ik in Friesland op kostschool gekomen, bij de Franciscanen, in Bolsward, en heb ik in 1968 aan de rooms-katholieke HBS Sint Martinus mijn eindexamen gehaald.

Paul Casparie
paul.casparie@casema.nl

MEUBELSTOFFEERDERIJ LODEWIJK

Al 4 generaties uw Ambachtelijke Meubelstoffeerderij

*Optimale service, garantie en kwaliteit
Wij halen en brengen gratis!*

**Ambachtelijke Meubelstoffeerderij Lodewijk
is er voor uw totale meubelrestauratie.**

Gespecialiseerd in:

- Herstoffering van banken en fauteuils
- Vernieuwing van binnenwerken
- Fauteuils en politoeren
- Leerreparatie
- Antiekrestauratie
- Biezen-, rieten- en rotanstoelen
- Vloerbedekking en gordijnen

Keuze uit méér dan 600 soorten bekledingsstof. Kom langs in onze winkel met uw stoel, fauteuil, of één van onze medewerkers komt bij u langs met onze mobiele winkel waarna we u direct een offerte kunnen doen.

Stoffering Lodewijk (hoofdvestiging)
Reinkenstraat 111, Den Haag - 070-3922344

Voor informatie of een vrijblijvende offerte is ons centrale nummer: **0800-5633945** (gratis)

WWW.STOFFERINGLODEWIJK.NL

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhelp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

Welkom bij woongroep Diepenbrockhove

Het plezier straalt er vanaf, als de bewoners van woon-groep Diepenbrockhove zich op een zonovergoten mid-dag opstellen voor de groepsfoto. Het is een levendige woongroep die graag met elkaar optrekt en waar veel activiteiten worden georganiseerd.

Er is het jaarlijkse uitje (zoals een tocht-je met de Ooievaart, waarvan een van de bewoners gids is), maandelijks met elkaar koken, films kijken, spelletjes doen, wekelijks gymmen, happy hour, schilderen en koffie- en theedrinken. Ook wordt er regelmatig met elkaar binnen en buiten de deur gegeten.

inkomenseisen. Er is een riante inpandige gemeenschappelijke ruimte met balkon ter beschikking, waar de bewoners een fijne ontmoetingsplek van hebben gemaakt. Woongroep Diepenbrockhove zoekt nieuwe reserveleden; dat zijn mensen die in-teresse hebben om daar te komen wonen. Momenteel zijn er niet direct woningen beschikbaar, maar geïnteresseerden kun-

“Wat ik het vermelden bijzonder waard vind: in het kader van ‘Oud ontmoet jong’, hebben eerstejaars leerlingen van het Wellantcollege, met de kerst cadeautjes gemaakt voor de bewoners en ook hebben zij ‘kunst’ gemaakt, die overal te zien is in de gangen en trappenhuizen.”, vertelt Bert Bongers, bestuurslid van deze woongroep. “En ook bijzonder: Er zijn in onze woon-groep drie echtparen die hun huwelijksju-bileum samen gaan vieren; dat ging eerst vanwege Corona niet door.”

Woongroep Diepenbrockhove is bestemd voor 50plussers. In het seniorencomplex met huurwoningen, midden in het winkel-centrum van Waldeck, zijn de zesde en zevende etage gereserveerd voor de woongroep. De woningen vallen binnen de sociale huur en daarvoor gelden de laagste

nen wel kennismaken met de woongroep, ook op de jaarlijkse Europese Gemeen-schappelijk WonenDag op 21 mei 2022. Op die dag opent woongroep Diepenbrock-hove van 10:00 tot 14:00 uur haar deuren voor publiek. Van nieuwe bewoners wordt verwacht dat zij echt deel uit willen maken van een woongroep en niet alleen op zoek zijn naar een woning.

Zet 21 mei alvast in de agenda! Verschil-lende woongroepen openen hun deuren op deze dag. Wilt u weten welke woongroe-pen op 21 mei hun deuren openen voor publiek? Is het wonen in een woongroep ook iets voor u of wilt u meer weten over groepswonen in het algemeen? Neem dan contact met Centrum Groepswonen op via deze website:
www.centrumgroepswonen.nl

GeWOON de grootste collectie klassieke meubelen van Nederland

Tv commodes • Salontafels • Dressoirs • Vitrinekasten • Eetkamertafels & -stoelen • Fauteuils & banken

De showroom van 3000 m² biedt u een ruime keuze in kwaliteit meubelen.

Star
STIJLMEUBELN

Westvlietweg 99, Den Haag • starstijlmeubelen.nl

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorgster in regio Haaglanden

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Pim Peter

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

UITVAARTVERZORGING J. Henning

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885 is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

Hoe een koe een haas vangt

De betekenis van deze titel is: op een onverwachte wijze tot een oplossing komen en dat geeft het ontstaan van dit artikel uitstekend weer. Ook in de tijd dat we er eigenlijk geen geld voor hadden, kochten mijn vrouw en ik kunstvoorwerpen. Zo hebben we in de jaren tachtig bij Leo van Dam in de Galerie Centre de L'Art, Javastraat 106, een achttal beeldjes gekocht, gemaakt door Nelly Breeschoten-de Haas. Zou deze kunstenares nog leven, zo vroeg ik mij af. Via internet kwam ik niet veel over haar te weten. Wonderlijk. Over de ene kunstenaar kun je hier heel veel vinden en over de andere vrijwel niets. Een vriend van mij, de kunstenaar Wim Fraeyhoven, hielp me verder en door een toevalstreffer kwam ik de zoon van Nelly op het spoor.

Nel de Haas

Nel, of Nelly zoals ze ook wel genoemd werd, is in 1925 in Malang, Nederlands-Indië geboren. Haar vader was topograaf en ze had één broer. Na de lagere school ging ze naar de HBS in Malang. Nadat ze in het kamp gezeten had, deed ze na de oorlog eindexamen op deze school. Rond 1948 kwam het gezin naar Nederland en ze gingen in de Beekbergenstraat wonen. Nelly volgde de opleiding MO A tekenen aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Tijdens het laatste jaar zat ze in dezelfde klas als haar toekomstige man Jan Breeschoten. In 1952 slaagde ze voor het examen. Totdat ze ging trouwen, heeft ze lesgegeven in Dordrecht en Rotterdam. In 1957 zijn Nelly

en Jan getrouwd en ze kregen drie kinderen; Jeroen, Diewertje en Mijke. Jan werd docent op dezelfde Academie waar hij les heeft gekregen. Hij onderwees onder andere het juiste gebruik van het perspectief en uiteindelijk werd hij adjunct-directeur. In 1958 gingen Nelly, Jan en Jeroen op het adres Vrederustlaan 142 wonen. De twee meisjes zouden later geboren worden. Nelly ontwikkelde zich tot een pottenbakster of liever keramiste van grote klasse. In de kelder stond een oven waar haar werkstukken, vooral beeldjes, gebakken werden. In 1965 nam ze deel aan het Concorso Internazionale della ceramica d'arte Faenza Italia en in diverse galerieën exposeerde ze haar werk, zoals bij Leirnur in de Zeestraat en ook in het Bronovo ziekenhuis. In 2000 werden

Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten op de Prinsessegracht, waar Nel haar opleiding genoot en haar man Jan docent was. Foto uit 1949, J.F.H. Roovers, collectie HGA

Nelly en Jan in 2007. Ze waren toen vijftig jaar getrouwd

de huizen van de Bergeendsingel in Leidschenveen gebouwd en Nelly en Jan gingen hier op nummer vier wonen. Hier bevond zich ook haar atelier. Nelly is in 2015 overleden en haar man drie jaar later.

Vrolijke beeldjes

Naast het maken van edelmeedwerk van zilver, het schilderen met acrylverf onder andere op kamerschermen en het vervaardigen van aquarellen, heeft Nelly toch vooral beeldjes gemaakt. Samen met Jan heeft ze het vak van edelsmid op latere leeftijd geleerd van de Haagse edelsmid Albert Kok (1913-1978). Laat ik eens beschrijven hoe het maken van die beeldjes in z'n werk gaat. Voordat je met het kneden en modelleren van de klei begint, moet je eerst zorgen dat je de juiste klei voor handen hebt. Er bestaan vele soorten klei, afhankelijk van de vindplaats langs rivieren of bij de zee. Tijdens dit kneden moet je zorgen dat de eventuele luchtbelletjes verdwenen zijn. Doe je dit niet, dan kan zo'n beeldje in de oven letterlijk ontploffen.

Heb je de juiste vorm gevonden, dan gaat het beeldje de oven in op ongeveer 900 graden Celsius. Hierna wordt het gladgeschuurd en vervolgens wordt het glazuur aangebracht. Ten slotte gaat het weer de oven in en dan bedraagt de temperatuur zo'n 1250 graden. In een enkel geval voegt Nelly nog enkele voorwerpen toe, zoals uit de bijgevoegde illustratie waar een boot op staat, blijkt. De roeispanen zijn van hout gemaakt. In een artikel over Nelly las ik dat haar beeldjes vrijwel altijd vrolijk en geestig zijn. Een familielid van Jan en Nelly schreef mij het volgende: "Zij (Nelly) was een bijzondere vrouw. Uitgesproken in haar ideeën, creatief en uiterst artistiek, lief, hartelijk en Indisch gastvrij. Zij en Jan vulden elkaar prachtig aan. Jan was de ernstige, de afgewogene, de bèta en Nel de kleurrijke alfa. Nel was kunstenares en een heel goede, Jan was adjunct-directeur van de Academie en zelf ook uitvoerend kunstenaar."

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Beekbergenstraat, waar de familie van Nel de Haas bij aankomst in Nederland (vanuit Malang) rond 1948 kwam te wonen. Foto uit 1949, collectie HGA

Den Haag voor Vietnam

Midden jaren zestig horen we steeds over de oorlog in Vietnam. Aanvankelijk geloof ik nog in het Amerikaanse gelijk, maar door gesprekken op mijn school het Haags Montessori Lyceum (HML) en andere informatie begint mijn opinie te veranderen.

Een keer haal ik bij de Amerikaanse ambassade informatie over hun Vietnam-standpunt ter voorbereiding van een voor-en-tegen-discussie in de klas. In die tijd houdt de Socialistische Jeugd in Den Haag een straatdemonstratie, gericht tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam. Sommigen roepen de naam van de Noord-Vietnamese leider: "Ho-ho-ho Tsji Minh!" Dat gaat mij te ver.

Een paar jaar later, op 4 mei 1971, vindt in Den Haag een grote Vietnamdemonstratie plaats. Mijn leraar Nederlands van het HML Loe van Oyen is medeorganisator van deze betoging. Cora en Maarten van der Wee nemen eind 1972 het initiatief om partijen en anderen te verenigen onder de noemer 'Den Haag voor Vietnam'. We komen bijeen in de wereldwinkel. Voor het eerst in jaren mag de CPN in

Den Haag ook meedoen met een breed gedragen comité, een emotioneel moment voor

Vietnamdemonstratie in Den Haag, 20 januari 1973. Fotocollectie Anefo, Wikimedia

de vertegenwoordigers van die partij. We mobiliseren voor de landelijke Vietnamdemonstratie op 6 januari 1973 in Utrecht. Er is veel verontwaardiging over de zware Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam tijdens de Kerstdagen. Het aantal demonstranten schat men op zo'n 80.000.

Twee weken later wordt Nixon beëdigd voor zijn tweede termijn als president. Het comité 'Den

"Het gebouw werd bekogeld met zakjes kalk, bloed en stenen"

Haag voor Vietnam' organiseert dan een picketline bij de Amerikaanse ambassade en op de Plaats. Harry Mulisch, Bram Stemerding en Jan Schaefer behoren tot de deelnemers. Voor

Het comité 'Den Haag voor Vietnam' organiseert een 24-urige picketline op de stoep van de Amerikaanse ambassade aan het Lange Voorhout. Foto uit 1973, Stokvis, collectie HGA

twee gulden is het affiche 'Nixon teken de vrede nu!' te koop, onder meer in de wereldwinkel. De opbrengst is voor het Medisch Comité Nederland Vietnam.

Verder is er vanaf het Malieveld een demonstratie. Het dagblad Trouw zegt hierover: "Terwijl een groot deel van de demonstranten,

en stenen." De politie arresteert vier van hen. Dagblad De Tijd meldt dat zo'n honderd mensen vervolgens zijn doorgelopen naar het Binnenhof om daar een stille wacht te houden. Het comité biedt aan de Tweede Kamer een petitie aan ter ondersteuning van de acties, met een 8.000-tal ondertekenaars uit Den Haag en omstreken.

Kort daarop bereiken Vietnamese en Amerikaanse onderhandelaars in Parijs een akkoord waardoor de bombardementen stoppen. De oorlog gaat helaas nog ruim twee jaar door.

Koert Vrijhof
koertvrijhof@hotmail.com

'Wij staan altijd voor u klaar.'

Rolf, Linda, Paul en Michelle van DELA

Ons ervaren team helpt u graag om het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Voor leden en ieder ander. Ga voor informatie naar dela.nl/denhaag of bel **070 217 09 10** voor een persoonlijk gesprek.

DELA
voor elkaar

Houtwinkel Zaag

De mooiste kasten op maat gemaakt #WijHelpen

Bezoek onze showroom

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

GEPENSIONEERD

MAAR NOG NIET UITGEWERKT?

Voor een goede relatie zijn wij op zoek naar gemotiveerde mensen die op **projectbasis in de regio** huis-aan-huis lokale heffingen willen controleren.

WIJ VRAGEN:

- Goede communicatieve vaardigheden;
- Goede beheersing van de Nederlandse taal;
- Computervaardig;
- In bezit van auto en rijbewijs B;
- Tijdens het project 3 dagen per week, 5 uur per dag beschikbaar.

WIJ BIEDEN:

- Een marktconform salaris;
- Veel vrijheid en zelfstandigheid;
- Flexibele werkdagen/-tijden.

BENT U GEÏNTERESSEERD?:

Mail uw gegevens naar info@jobrent.nl. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marijke Kuindersma, op telefoonnummer: 088 600 74 50. (Afwezig op woensdag)

JOBRENT
flexibiliteit op maat

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

MG Midget

Ik kan mij nog goed herinneren dat ik altijd graag met mijn vader meeding als hij zijn zakenrelatie BMC-dealer Poot in Valkenburg en later aan de Lammenschansweg in Leiden bezocht. Al die heerlijke Britse Austins, MG's en Vanden Plas-modellen in de showroom. En het fijnste vond ik toen de MG Midget, waar ik als jong Haags knulletje precies in paste, want de naam Midget zegt het al; alles was dwergformaat, maar té leuk.

Dat vond ik toen en nog steeds, alleen is hij met mijn huidige lengte en niet te vergeten de leeftijd wat lastig instappen en vooral uitstappen, maar dat terzijde. Wat konden die Britten in die tijd toch leuke en betaalbare sportwagens maken, met een hoog aaibaarheidsgehalte. Grappig was dat de Midget van oorsprong helemaal geen MG was, maar een Austin-Healey die in 1961 dit model als Sprite verkocht. In het kader van badge-engineering

vond BMC het wel handig om de Sprite ook als MG Midget uit te brengen en met groot succes. Deze Midget had slechts 948 cc, maar bij de facelift in 1966 kreeg hij een 1275 cc motor. Zes jaar later kreeg de Midget afgeronde achterste wielkasten die in 1974 weer rechthoekig werden. In 1974 werd de Midget 1500 gelanceerd en kreeg afgrijselijke zwarte kunststof bumpers. In 1980 was het na negentien jaar einde oefening en werd de

productie gestopt. Zoals ik al zei had de Midget een hoge aaibaarheidsfactor. Echt een Roadster. Een wat lange neus en korte kont en heel kleine portieren en dus was het een hele toer, zeker met de kap op, om soepel in te stappen. En als je eenmaal zat, was er ook weinig bewegingsruimte meer. Actieve zit achter het stuur dat zeer dicht bij de borstkast geplaatst was. En als je de rechterhand van het stuur liet vallen, landde hij precies op het korte

versnellingspookje dat hoog op de middentunnel geplaatst was. Mooi dashboard ook, dat helaas niet in glanzend walnoten hout was uitgevoerd, maar in sportief zwarte, niet kil ogend kunststof met fraaie chroom omrande Smiths-klokken. Het openen van de portieren van binnenuit was ook zo'n dingetje. Geen deurkruk, maar ter hoogte van je linkerbovenarm was een recht opstaand hendeltje, geplaatst in de deur, dat je naar opzij moest

trekken. Uitermate onhandig met je linkerhand, maar daar zat een veiligheidsfilosofie achter. Je moest hem ook openen met je rechterhand, waardoor je enigszins naar links moest draaien, zodat je ook tegelijkertijd kon zien of er achteropkomend verkeer aankwam. Interessante gedachte die ik ook nog heb teruggezien in de MINI in een bepaalde periode, maar daarna nooit meer. Té onpraktisch vrees ik. Ja, rijden met de Midget was puur genieten. Straffe vering, geen stuurbechrachting, maar je kon precies voelen wat er tussen weg en wielen gebeurde. Strak sturend en een kort schakelende versnellingsbak. Kortom, echt sportief autorijden met heerlijke, bijbehorende geluiden uit de versnellingsbak, motor en uitlaat. Zeker met de kap omlaag was dit echt sportief autorijden. Heer-lijk!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

In de jaren '60 waren vrouwen en auto's nog onlosmakelijk met elkaar verbonden in promotie- en reclame-uitingen en geven nu een nostalgische blik op het tijdsbeeld van toen.

Beauties of the Sixties (75)

Irmgard met haar witte Saab kijkt alsof ze wil zeggen: "There goes my everything", zoals Engelbert Humperdinck zong in 1967. U weet het vast nog wel: *There goes my only possession, there goes...* en zo verder.

'Ik loop nu 60 to 70 km per week'

"Eerst werd mijn grote teen 'dovig'. Daarna kreeg ik een doorgezakte voorvoet", vertelt gepensioneerd boerin Annie Oskam uit Meerkerk over haar voetproblemen. "Zonder schoenen wou lopen vanaf toen eigenlijk niet meer."

Mevrouw Oskam kreeg steeds meer klachten totdat ze in een advertentie over de verende zooltjes van Fusselastick las. Na een huisbezoek en een afdruk van haar voeten kreeg ze op maat gemaakte zooltjes. "Wat was het aangenaam toen die kwamen!" Sindsdien kan ze veel beter lopen. "Ik hou het veel beter vol en met veel minder pijn. Gemiddeld wandel ik nu zo'n zestig tot zeventig kilometer in de week!" "Het is echt zo'n verademing als je beter kunt lopen en allerlei dingen kunt doen", zucht ze opgelucht. En de zooltjes passen overal in: van sport- tot wandelschoen.

- ✦ Brandende of vermoeide voeten, vermoeide benen, een staand beroep?
- ✦ Klachten aan nek, rug, schouder of knie?
- ✦ Platvoeten, diabetische voeten, holle voeten of spreidvoeten?
- ✦ Kramp in de kuit of artrose?

Probeer thuis gratis hoe de op maat gemaakte steunzolen u verlichting bieden en ontdek hoe veel u binnenkort weer kunt.

Bel voor een vrijblijvende afspraak bij u thuis
053 82 00 810

"Slechts 1 mm dik, past in iedere schoen"

Door de verende werking een traktatie voor de voeten, benen, gewrichten en ruggengraat.

fusselastick

Klanten waarderen Fusselastick gemiddeld met een: 9.3 ★★★★★

Meer informatie of de gratis brochure aanvragen?

www.fusselastick.nl

Van spinazieacademie naar k

Alles valt te beoordelen naar de tijdgeest van toen. Zo ook het fenomeen huishoudschool of industrieschool. Opleidingen die furore maakten in een tijd waarin de ontwikkeling van de vrouw naar het beroep van huisvrouw of dienstmeisje min of meer vanzelfsprekend was. De huishoudschool was er voor meisjes die later het huishouden zouden gaan doen; tijdelijk in een baan of later in het huwelijk. De industrieschool was er voor de 'betere milieus'. Je kunt je deze enigszins beperkte voorbestemming vandaag de dag niet meer voorstellen. Het is nu eenmaal zo dat het in de eerste helft van de vorige eeuw geheel normaal gevonden werd als een meisje voorbestemd was om thuis te zijn en huisvrouw te zijn. Of op z'n minst te spelen.

Laten we beginnen met een stukje geschiedenis. Het huishoudonderwijs startte in Nederland met de Haagsche Kookschool. De Haagsche Kookschool legde de basis voor het onderwijs in huishoudkunde in Nederland. De directrice van deze school werd later directrice van de legendarische huishoudschool aan de Laan van Meerdervoort.

Gedurende de twintigste eeuw werd het onderwijs ook wel smalend 'spinazieacademie' genoemd. Met de Mammoetwet van 1968 kreeg het de naam Lager Huishoud- en Nijverheids-onderwijs (LHNO) en is het ook voor jongens toegankelijk geworden. Tot dan toe konden die alleen bij de Ambachtsschool L.T.S terecht en waren beide scholen strikte jongens- en meisjesscholen. De afkorting LHNO werd later met kleine letters geschreven, zoals bij mavo

en havo. Dit gold ook voor de afkorting L.T.S. of LTS, die later als 'lts' gespeld werd. Rond 1974 werden er proefklassen gestart samen met de lts; jongens en

De huishoudschool aan de Laan van Meerdervoort 211. Leerlingengroep in juni 1904. Foto: W.F.H. Delboy, collectie HGA

Laan van Meerdervoort 211, voormalige Huishoudschool. Foto uit 1972, A.S.C. Schuller, collectie HGA

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de huishoudschool aan de Laan van Meerdervoort werd in de foyer van de Koninklijke Schouwburg een receptie gehouden. Foto uit 1949, Nederlands Fotobureau, collectie HGA

meisjes wisselden van school of klas en kwamen zo voor het eerst in gemengde proefklassen terecht. Zo werd bekeken of er interesse bestond voor gemengd onderwijs op beide scholen. Men vond toen dat ook meisjes technisch onderwijs zouden moeten kunnen volgen, zoals techniek, metaal- en houtwerken en jongens zouden ook moeten kunnen leren koken, wassen, strijken, enzovoorts. De kookschool werd Vakrichting Consumptief. Geleidelijk aan kwamen er meisjes in de lts-classes en jongens in de lhno-classes.

Inmiddels bestaan de huishoudschool en de industrieschool niet meer. In 1992 is het lhno

met andere vormen van lager beroepsonderwijs opgegaan in het voorbereidend beroepsonderwijs (vbo). Samen met het mavo en een groot deel van het voortgezet speciaal onderwijs werd het vbo in 1999 samengevoegd tot het vmbo.

In de negentiende eeuw (en een flink deel van de twintigste eeuw) stelde de hogere burgerij zich nogal moraliserend op naar de arbeidersklasse. Tegelijkertijd was die burgerij een voorbeeld (rolmodel) voor de bovenlaag van die arbeidersklasse. Er werd 'gepronkt' met de vrouw des huizes die niet buiten de deur werkte, maar zich inzette voor huishouden en gezin. Het was, zo zei men dan, niet nodig dat de vrouw ook buiten de deur werkte of bijverdiende. Het hoofd van de familie verdiende genoeg. Heel lang was het dus blijk van status als de vrouw thuisbleef. Daarnaast zorgde de zogenoemde 'verstoffing' (meer meubilair, bekleding en tierelantijnen) van dure herenhuizen voor een groeiende behoefte aan huishoudelijk personeel met zich mee. Dames van stand konden zich moeilijk een leven zonder dienstbode(n) voorstellen. Het hebben van een dienstbode gaf ook status, naast het praktische nut dat de vrouw des huizes niet zelf allerlei huishoudelijke kwarweitjes hoefde te doen. De kook- en huishoudscholen voorzagen voor een belangrijk deel in de behoefte aan dienstboden.

eurig appartementencomplex

De legendarische Huishoudschool aan de Laan van Meerdervoort

Bedacht moet worden dat de negentiende-eeuwse bevolking voor ca. 80% uit arbeiders bestond. Uit dat 'bestand' kwamen dus verreweg de meeste dienstbodes! De rest van de arbeidersechtgenotes was bestemd voor het huishouden in het gezin. Later, aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw, lieten de eerste feministen hun stem horen, maar die geluiden waren nog vooral gericht op de erkenning van de rol die vrouwen vervulden in de samenleving. De echte gelijkstelling tussen man en vrouw werd pas later in de twintigste eeuw een echt strijdpunt; eind negentiende eeuw lieten de meeste feministen het ideaal van de huisvrouw onaangetast. Sterker nog, het ideaalbeeld werd door hen zelfs versterkt door het onderwijs op dit gebied aan te moedigen: een kookschool zou de jonge burgervrouw opleiden tot een geschikte huisvrouw en de verveling in haar bestaan bestrijden. Dit soort gedachten en opvattingen is inmiddels ruimschoots achterhaald, hoewel ook vandaag de dag nog niet beweerd kan worden dat de emancipatiedoelstellingen voor 100% behaald zijn. Hoe dan ook

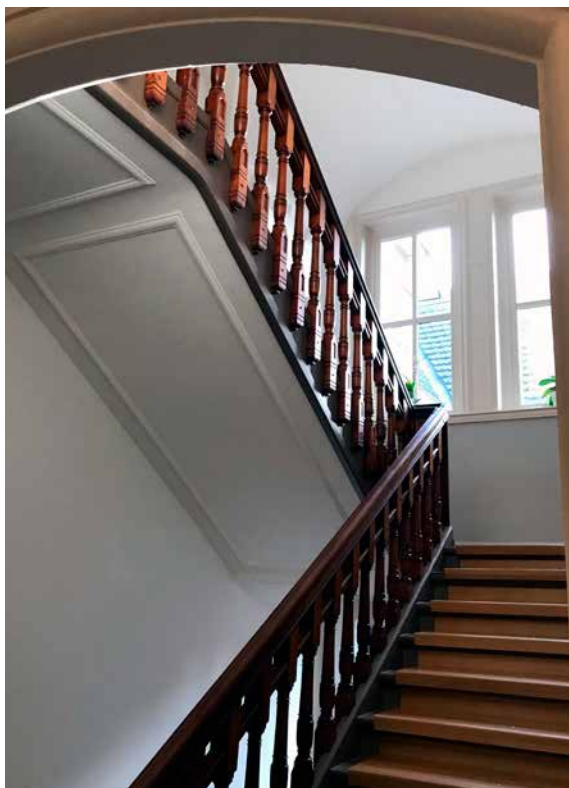
was het in de jaren vijftig van de vorige eeuw nog gebruikelijk dat een meisje van twaalf of dertien jaar naar de Huishoudschool ging. Luister naar de belevingen van twee vrouwen, die inmiddels 83 en 89 zijn. Het betreffen overigens mijn twee oudere zussen!

Joke van den Berg-van Rijswijk (inmiddels 83 jaar) ging naar

de Huishoudschool aan de Vinkensteynstraat in Den Haag. "Daar werd thuis niet lang over gepraat: een andere keuzemogelijkheid was er eigenlijk niet in het gezin van drie dochters en één zoon. Uit mijn klas (ik was in 1945 met de lagere school begonnen) was de hoogste vervolgonderwijs dacht ik de MULO. Pa vond het belangrijk dat ik het huishoudvak zou leren. Ik behaalde het hhs-diploma en mocht aan de Laan van Meerdervoort de vervolgonderwijs voor kinderverzorgster doen. Overigens leerde je op de Huishoudschool niet echt koken. Het bleef hangen op het niveau van aardappelen schillen, strijken, wassen

en knoopsgaten maken. Culinaire hoogstandjes waren er dus niet bij. Je kunt het niet vergelijken met een koksopleiding. Helaas heb ik de vervolgonderwijs niet afgemaakt, want ik werd op mijn stageadres bij een 'dure' familie ergens in de Vogelwijk nauwelijks als kinderverzorgster ingezet; ik was meer een dienstmeid. Ik ging dan 's morgens naar school en deed in de middag de praktijk. Maar toen ook mijn vader begreep dat ik eigenlijk niet echt stageliep, maar als dienstmeid werd ingezet, maakte hij er geen bezwaar tegen dat ik stopte met de opleiding. Ik kon bij de KLM (dat toen nog een kantoor had aan de Plesmanweg) een

ze de tweejarige primaire opleiding afmaakte. "Ik leerde daar lingerie- en kostuumnaaien, huishoudkunde, Nederlands, koken en strijken, gymnastiek en geschiedenis. We hadden daar een vriendelijke, maar strenge directrice, mevrouw v.d. Bilt, die er altijd op wees dat we zachtjes de trap op moesten lopen. Maar vooral Loes, de enige naam die ik mij nog kan herinneren, had daar altijd lak aan en stampte dan zo hard mogelijk." Op haar vijftiende maakte Lenie haar school af en moest gaan werken. Verder leren was in het ouderlijk huis geen optie: er moest geld verdiend worden voor het gezin. Ze kwam terecht bij Kuhne op

De klok van de hhs lvm is kortgeleden teruggeplaatst in het appartementencomplex

kantoorbaantje krijgen. Daarna ben ik overgestapt naar Kulk en Kramer en voordat ik emigreerde naar Nieuw-Zeeland was ik nog een paar jaar werkzaam bij de Centrale Verzekeringsmaatschappij."

Bij Lenie Verloop-van Rijswijk (89 jaar) kwam het idee om naar de Industrieschool te gaan vanuit haar zelf, hoewel ook in haar geval pa geen andere mogelijkheden in de afweging betrok. "Ik wilde dat zelf graag. De Industrieschool was wat uitgebreider dan de Huishoudschool. Het hoofd van mijn school aan de Nijkerklaan, meneer Hoogland, was later een beetje boos over deze keuze, want hij vond eigenlijk dat ik best naar de HBS had gekund." Lenie kwam terecht op de Industrieschool voor meisjes aan de Van Diemenstraat, waar

de Plaats, waar ze een veertiendaagse opleiding kreeg zonder ook maar een cent te verdienen. Vervolgens werkte ze een jaar of vier bij het atelier Marie Louise in het Noordeinde als coupeuse, waarna ze naar Renova vertrok aan de Frederik Hendriklaan, waar uitsluitend 'japonnen voor dames' vervaardigd werden. En er woonden toen al veel dames in het Statenkwartier. In 1955 ging Lenie werken bij de Plaatselijke Telefoon dienst (in de Marnixstraat) die later opging in de landelijke PTT. Hier werkte ze tot aan haar huwelijk, want in die tijd moesten vrouwen nog stoppen met werken als ze gingen trouwen. Ook dit kun je je tegenwoordig niet meer voorstellen!

*Ton van Rijswijk
avanrijswijk@kpnmail.nl*

Soldaat van Oranje – De Musical

Al méér dan 3.000 voorstellingen en 3,2 miljoen bezoekers

Zaterdagavond 30 april, precies elf en een half jaar na de première, speelde de 3.000ste voorstelling van *Soldaat van Oranje - De Musical* in de TheaterHangaar op Vliegveld Valkenburg in Katwijk. Inmiddels zagen al meer dan 3,2 miljoen bezoekers de voorstelling.

Producent Fred: "Wat intens mooi dat we na zo'n bewogen periode juist nu weer samen met ons publiek een bijzonder moment kunnen beleven. Die avond van de 30e april hebben we - sinds de allereerste voorstelling - het verhaal van Erik Hazelhoff Roelfzema en zijn vrienden al 3.000 keer kunnen doorvertellen aan onze bezoekers. En zij weer hun eigen, persoonlijke familieverhalen aan familie en vrienden. Zo houden we samen een belangrijk deel van onze geschiedenis in leven."

Making Of op televisie

Naar aanleiding van deze bijzondere mijlpaal werd op zondagmiddag 8 mei om 13.55 uur de *Making Of Soldaat van Oranje - De Musical* uitgezonden bij SBS6. In deze special wordt de kijker meegenomen in de wereld ach-

ter de voorstelling. Hoe is deze productie tot stand gekomen en waarom een theatervoorstelling gebaseerd op het boek dat Erik Hazelhoff Roelfzema in 1971 uitbracht. Hoe vergaat het de cast tijdens de intensieve voorbereidingen en wat gebeurt er in het nieuwe theater 'de TheaterHangaar' op het voormalige vliegveld Valkenburg in Katwijk. Van audities, fotoshoots, repetities, tot aan de eerste voetstappen in het theater. Er komen verschillende betrokkenen aan het woord, zoals initiatiefnemer en producent Fred Boot, schrijver Edwin de Vries, regisseur Theu Boermans en zeker ook de acteurs en crewleden. De uitzending is terug te zien via KIJK.

Soldaat van Oranje - De Musical ging op 30 oktober 2010 in première en is gebaseerd op het

Scène in de buitenlucht bij de TheaterHangaar in Katwijk. Foto: Joris van Bennekom

waargebeurde verhaal van een van onze grootste verzetsstrijders: Erik Hazelhoff Roelfzema. Als de Duitsers in 1940 Nederland binnenvallen, heeft de Leidse student Erik Hazelhoff Roelfzema met zijn vrienden een onbezorgd studentenleven. De dan ongeveer 23-jarige jongens realiseren zich als donderslag bij heldere hemel dat niets meer hetzelfde is. Vriendschap en liefde zijn niet langer vanzelfsprekend. De oorlog zet alles op zijn kop, alle verhoudingen staan op scherp. Iedereen moet zijn eigen keuzes maken.... Ga je vechten voor Vrijheid, Volk, Vaderland? Steek je je kop in het zand en studeer je door? Of kies je doelbewust voor de vijand? Aan het begin van de oorlog ontsnapt Erik naar Engeland van waaruit hij zendapparatuur naar Nederland smokkelt en als piloot betrokken is bij bom-

bardementen op Duitsland. Hij wordt adjudant van koningin Wilhelmina en ontvangt voor zijn verzetswerk al tijdens de oorlog de Militaire Willemsorde, de hoogste Koninklijke onderscheiding.

Soldaat van Oranje - De Musical ging 11,5 jaar geleden in première in een voor deze voorstelling gecreëerd theater. Het publiek beleeft de voorstelling, met inmiddels meer dan 3,2 miljoen bezoekers, in een 360 graden draaiende theaterzaal en wordt zo het waarachtige verhaal ingetrokken. Sinds 31 december 2013 is *Soldaat van Oranje - De Musical* de langstlopende voorstelling uit de Nederlandse theatergeschiedenis en op 27 november 2015 heeft de productie ook het laatste te verbreken theaterrecord op haar naam gezet; de meeste bezoekers ooit!

Eind augustus 2021 werd de productie op de Uitmarkt bovendien bekroond met de Musical Award Publieksprijs favoriete origineel Nederlandse musical aller tijden.

Waargebeurd verhaal dat doorverteld moet worden

De voorstelling vertelt een belangrijk verhaal over onze vaderlandse geschiedenis dat doorverteld moet worden. Zo houdt de voorstelling onze geschiedenis in leven. Niet alleen de geschiedenis van Erik Hazelhoff Roelfzema, maar ook die van alle andere Nederlanders die keuzes moesten maken in '40-'45. Zo heeft iedereen zijn eigen oorlogsverhaal. Verhalen die het waard zijn om door te vertellen. Door (groot)ouders aan kinderen en kleinkinderen. Door ouderen aan jongeren. *Soldaat van Oranje - De Musical* geeft aanleiding om het hier binnen uw familie of vriendenkring over te hebben.

Meer informatie over de voorstelling kunt u vinden op: soldaatvanoranje.nl

De Dakota, uit de *Making Of Soldaat van Oranje - De Musical*

Scène uit *Soldaat van Oranje - De Musical*. Foto: Joris van Bennekom

De uitzending *de Making Of Soldaat van Oranje - De Musical* is terug te zien via KIJK.

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Rock-'n-rollcafé De Stamboom

Op de website staat eetcafé slash cultureel podium De Stamboom. Zelf zouden wij het liever rock-'n-roll café De Stamboom noemen. Op het terras bijvoorbeeld gaan we zitten tussen Peter de Ronde (ex-Golden Earrings), zijn vrouw An en Patrick 'Prijspaleis' Lejewaan terwijl Boris van der Lek - saxofoonkoffer onder zijn arm - net komt aanlopen. Ondertussen speelt het Henk Bosman Trio binnen op het podium. Het publiek bestaat uit muzikliefhebbers van veertig plus. Dus zeg nou zelf, hoe rock-'n-roll wil je het hebben?

Drie ruimtes

De Stamboom bestaat eigenlijk uit drie ruimtes; de bar met het podium, een aparte ruimte achter in de zaak en natuurlijk het riante terras aan de Thomsonlaan. Voor het eten zijn de tafeltjes gedekt in de aparte en gezellige ruimte achterin, lekker rustig want op het podium wordt opgetreden. De menukaart is een echte eetcafékaart; niet heel uitgebreid, bekende gerechtjes en heel schappelijk geprijsd. Voor de lunch (13u - 16u) vinden we drie verschillende panini's, drie verschillende wraps en een uitgebreid 'ontbijt-lunch-brunch momentje'. Voor het diner staan er zes voorgerechtjes en een aantal typische eetcafé gerechten zoals schnitzel, hamburger, kipsaté, spareribs en zalm op de kaart.

Eigenaresse Ria staat zelf in de keuken en gaat ons verrassen met een proeverij! We beginnen – nog even in de zon op het terras – met lekker malse kippenpootjes, Spaanse balletjes in tomatensaus en een lekker glas Portugees rood. Een goed begin! Er staat één gerecht op de kaart dat we allebei niet kennen 'Keshi Yená', echt nog nooit van gehoord... Even opzoeken dus. Het blijkt een traditioneel recept uit de Arubaanse keuken te zijn. Je kunt tal van variaties vinden maar een ovenschotel met heel veel kaas dekt misschien het best de lading. Alsof Ria weet dat we nieuwsgierig zijn naar de Keshi Yená komt het samen met de pittige Shrimp Creole als volgende gang op tafel. Lekker hoor! De Keshi gaan we zelf ook maar eens

proberen. Gang drie bestaat uit twee soepjes, mosterdsoep en een romige tomatensoep met roggebrood. Omdat het goed smaakt eten we alles op. Met als gevolg dat we vol beginnen te raken, dus geen gang vier maar direct door naar het dessert. Portugese taartjes! Sinaasappel, kokos en chocolade. Niet verkeerd!

Enthousiast team!

De Stamboom heeft in korte tijd naam gemaakt als bijzonder (rock-'n-roll) café in de Haagse muziekwereld. Niet zo gek als je Ria en haar enthousiaste team hebt leren kennen, hardwerkende, gastvrije en creatieve mensen. Door het succes en de drukte kan Ria nog wel wat hulp gebruiken, dus

als je nog werkt zoekt in een wel heel bijzondere zaak... Ook wij vallen voor de charme van De Stamboom en hebben besloten dat de zaak één van de vertrekpunten wordt van onze Rock History Tour! Ga er zelf ook eens langs voor een hapje en een drankje of op een van de vele avonden met (Haagse) live muziek.

Op een rijtje

Café De Stamboom
Eikstraat 1 (hoek Thomsonlaan)
070 7433648
destamboom1@gmail.com
www.cafedestamboom.com
Voor vanaf 6,50
Hoofd vanaf 13,50
Dessert vanaf 4,50
Drankjes normaal

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

De Haagse Cavern Club

De Cavern Club in Den Haag? Die bestaat toch alleen in Engeland, in het Liverpool van The Beatles? Maar Den Haag wordt niet voor niets het Liverpool van Nederland genoemd, dus in het Haagse bestaat de club ook. Het gaat hier niet om een ruimte waar je uit je dak kunt gaan, maar het is een dansvereniging. In 1965 richt Peter van den Abeelen dansvereniging Cavern op.

In 1965 richt Peter van den Abeelen dansvereniging Cavern op. Hier kan je lid van worden, waarna je via de toenmalige PTT een persbulletin in je brievenbus krijgt. Hier staan overzichten in omtrent dansgelegenheden met dansorkesten die daar optreden. De beatbandjes worden dan nog dansorkesten genoemd. Peter fungeert ook als pers-chef. En hij is natuurlijk bekend als manager van de Haagse beat band The Nicols. Volgens het bulletin is er komende zaterdagavond in De Drie Stoepen (op de Prinsegracht), een 'blitse' dansavond met de volgende dansorkesten: The

Hurricanes, The Entertainers en The Golden Ear-rings (dan nog de juiste schrijfwijze). Fatsoenlijke kleding wordt vereist en bovendien luidt het bijzondere verzoek om "alles heel te laten". De zondagmiddag erop is er een feest met The Highlanders in De Marathon, aan de De Savornin

Lohmanlaan. Tegelijkertijd is er aan de andere kant van de stad een dansfeest in De Eekhoorn met The Scarlets. Zowel in De Marathon als in De Eekhoorn zijn stropdassen verplicht voor de jongens, en de meisjes mogen geen lange broeken dragen. Alleen als het heel erg warm is, wordt er een oogje dichtgeknepen. De toegangsprijs is overal 2,50 gulden per persoon, inclusief één consumptie. Maar nu komt het: voor het eerst zal er gedanst kunnen worden op een doordeweekse woensdagavond in De Marathon - aanvang 19.30 uur tot het gaat schemeren - met muziek van

The Entertainers. Op 21 mei spelen in De Eekhoorn ZZ en de Maskers. Hier is overigens de toegangsprijs 3,50 gulden. En dat betalen de Haagse jongeren niet voor Amsterdammers, dus er is een matige opkomst. Op 7 juni, Tweede Pinksterdag, is er een groot zomeravondfeest buiten op de rolschaatsbaan van De Marathon met The Golden Ear-rings (die hiervoor speciaal uit Duitsland overkomen), The Entertainers (beter dan ooit), The King Bees en The Scarlets. Het KNMI heeft mooi weer toegezegd. Het volgende groots aangekondigde feest zal een verzoeningsavond zijn voor de

alle Haagse jeugd (Kikkers, Plu's en andere Bullen). Volgens ondergetekende is dit nooit doorgegaan, misschien maar beter ook... De zondagmiddag met The Scarlets moest om technische redenen uitvallen, zij werden ter elfder ure vervangen door The Entertainers. Kaartjes voor de dansfeesten kunnen worden gehaald bij muziekhandel Servaas en op vrijdagavond in café De Stoep aan de Denneweg. Als ook Amicitia weer in het programma van de Cavern Club wordt opgenomen, is de Haagse jeugd erg blij. Toekomstige bands zijn The Vampiers, The Entertainers en Les Baroques. Waarom zijn zij blij? Amicitia beschikt over veel brandslangen en deze worden door de vredelievende jeugd regelmatig opengezet, zodat de bandweer moet komen om de boel weer leeg te pompen. Wat een vermaak.

Nederlandse popgroep no. 1, de Golden Earrings in 1969. Vlnr. Barry Hay, George Kooymans, Jaap Eggermont en Rinus Gerritsen. Foto: Bert Verhoeff, Anefo, Wikimedia

Robert Mindé
romin@ziggo.nl

Programmagids Omroep West

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

Radio West maandag t/m vrijdag

06.00 uur West Wordt Wakker Nieuws uit de regio en van daarbuiten, met Tjeerd Spoor en Jorinda Teeuwen.

10.00 uur Aan de Bak Gezellig programma met Patrick van Houten.

12.00 uur Menno in de Middag Menno Tamming serveert een afwisselende lunch met regionaal nieuws, prijzen en diverse gasten.

14.00 uur Muziek aan Zee Marjolein Visser draait heerlijke muziek.

16.00 uur West komt Thuis Melle Tuik neemt de dag met je door en draait fijne muziek. (tot 19.00 uur, daarna non-stop muziek).

Radio West zaterdag

07.00 uur Mogguh Weekend! Luchtige ochtendshow met Bas Martinus.

09.00 uur UIT! Rogier van der Zanden geeft je uitgaanstips.

12.00 uur Broodje Bral Sjaak Bral neemt de actualiteit met je door.

14.00 uur Zuid-Holland Sport Met alle topamateur voetbalwedstrijden in Zuid-Holland (tot 18.00 uur, daarna non-stop muziek).

Op Tweede Pinksterdag (6 juni) hoor je weer de Eeuwige Roem Top 100 op Radio West. Vanaf 13 mei kun je stemmen op jouw favoriete platen via de gratis Omroep West app of kijk op omroepwest.nl/eeuwigeroom.

Radio West zondag

07.00 uur Klassiek op West (herhaling om 21.00 uur) Aad de Been draait bekende en onbekende klassieke- en wereldmuziek.

09.00 uur UIT!

10.00 uur Muziek van alle Tijden (herhaling om 17.00 uur) Pieter Kuipers draait muziek op verzoek. Op Eerste Paasdag (17/4) een speciale uitzending met als speciale gast Wieteke van Dort.

12.00 uur Adres Onbekend Zoektochten naar uit het oog verlorenen.

14.00 uur Vroeger werd Later Ron Davids haalt herinneringen op.

TV West maandag t/m vrijdag

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalingen)

ma: Kijk op Delft Over de geschiedenis van de stad Delft.

di: Team West Opsporingsprogramma met Kirsten van Dissel.

Ik was erbij! Historisch Haags filmmateriaal wordt tot leven gebracht.

wo: Merlijn over de Atlantikwall Merlijn Pasier gaat op zoek naar sporen van de Atlantikwall. Onderweg komt hij mooie verhalen en mensen tegen.

do: Bij ons in...Laak Fred Zuiderwijk trekt door het Haagse Laak

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek.

17.30 uur TV West Nieuws

17.45 uur Weer Het weerbericht met Huub Mizee.

TV West zaterdag

07.30 uur TV West Weekoverzicht

17.00 uur Westdoc Op 21/5 **Brand Wouwermanstraat** over de zeer grote brand die op 20 mei 2021 in de Wouwermanstraat in Den Haag uitbrak. Ruim 100 bewoners werd geëvacueerd. Op 28/5: **De Roep van de Woestijn**, filmportret van de twee broers Loek en Jim Vermeulen die al meer dan 50 jaar reizen op het Afrikaanse continent.

TV West zondag

09.00 uur Hoop & Leven De universele kerk van Gods Rijk.

10.00 uur Concert Residentie Orkest, alleen op 29/5 (elke laatste zondag van de maand om 10.00 uur en om 11.00 uur). Deze maand **Sibelius 5**.

17.00 uur Westdoc (herhaling zaterdag)

20.00 uur TV West Sport met een overzicht van de gespeelde wedstrijden in het topamateurvoetbal in de regio.

Alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden op omroepwest.nl of in de gratis Omroep West app.

ZORGSPECIAL MET GRATIS REDACTIE

**OP 14 JUNI VERSCHIJNT
ONZE ZORGSPECIAL**

Deze special is gericht op welzijn, (ont)zorgen, vitaliteit, activiteit, informatieve verhalen en veranderingen in de zorg.

Dubbele exposure!
Neemt u bijvoorbeeld een 1/4 pagina af, ontvangt u een 1/4 pagina redactie cadeau.

Oplage: 65.000 exemplaren
Bereik: ca. 175.000 lezers
Online: ca. 10.000 bezoekers p/m

DE HAAGSE TIJDEN

[WWW.DEHAAGSETIJDEN.NL](https://www.dehaagsetijden.nl) • 070 - 3607676 • [INFO@DEHAAGSETIJDEN.NL](mailto:info@dehaagsetijden.nl)

Het Warenhuis voor Thuis

Voor al uw hoge kwaliteit tuingereedschappen en materialen. Maak de mooiste tuin van Den Haag!

TERRAS & TUIN • ONKRUID BESTRIJDING • GROENE AANSLAG TUINMEUBELEN • PARASOLS & BARBECUES

Kom langs in de winkel,
bekijk ons aanbod en laat u adviseren.

beumerijzerhandel.nl • Tel: 070-3280248 • Mail: info@beumerijzerhandel.nl
Van Hoytemastraat 72, 2596 ES 's-Gravenhage

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Zwarte Woud en de Elzas	vanaf p.p.
6-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebend06	€ 389
Vorstendom Andorra	vanaf p.p.
10-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebsod03	€ 649
Genieten aan het Gardameer	vanaf p.p.
10-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebszm01	€ 689
Singlevriendelijke reis Toscane	vanaf p.p.
10-daagse busreis www.dejongintra.nl/ebmtm03	€ 789
Relaxen aan het meer van Levico	vanaf p.p.
12-daagse busreis www.dejongintra.nl/eblev03	€ 839

De 3 zekerheden bij het boeken van uw vakantie

✓ Zekerheid over uw betaling ✓ Gratis omboekservice ✓ Zekerheid tijdens uw reis

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom excl. € 19,50 reserveringskosten, SGR bijdrage € 5 p.p., Calamiteitenfonds € 2,50 en brandstoftoeslag € 1 p.p.p.d.

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Gratis mee op excursie in het Westduinpark en Clingendael

Wist u dat wij in Den Haag bijzondere natuurgebieden hebben? Wilt u daar meer over weten? Boswachters Hans van der Meijs en Erwin Hemelop geven gratis excursies en vertellen dan graag over de bijzondere en mooie plekken van het Westduinpark en landgoed Clingendael. Tijdens de ochtend- en avondexcursies vertellen de boswachters over

de geschiedenis van het gebied en welke planten en dieren er leven. Bijvoorbeeld over zangvogels, zoals de nachtegaal in de duinen en natuurlijk de Schotse Hooglanders. De excursies in het Westduinpark beginnen bij de Egelopvang. Neem bij de ingang van het Westduinpark, aan het eind van de Savornin Lohmanlaan op de hoek van de Laan van Poot, het linker klaphekje (nog voor het wildrooster). Volg het voetpad en na ongeveer 200 meter zie je aan de linkerkant het gebouw van de Egelopvang. De excursies op landgoed Clingendael beginnen bij de ingang aan de Wassenaarseweg, bij het hek ter hoogte van het toiletgebouw.

Wanneer & waar: di 17 mei (19.00u), za 28 mei & za 11 juni (8.30u), Westduinpark.
Woe 18, vr 20 & za 21 mei (8.30), Clingendael.
Aanmelden via excursies.boswachter@denhaag.nl

Lezing Karl May en de Oriënt

Jan Willem van der Jagt was in 2006 met twee andere Haagse bijna-gepensioneerden de medeoprichter van de Karl May Vereniging. Hij geldt als een groot kenner van de werken en de wereld van de meest gelezen Duitse schrijver aller tijden: Karl May. Op 20 mei geeft hij de lezing *Karl May en de Oriënt* in het museum Huis van het Boek. Over de manier waarop wij westerlingen kijken naar de Oriënt. En die blijkt in hoge mate te zijn beïnvloed door de wereldliteratuur, door boeken, van *Sprookjes uit duizend-en-één-nacht* van de Perzische vertelster Sheherazade tot *De held van de woestijn* van Karl May. Van der Jagt zal ook ingaan op een door hem vertaald werk van de schrijver dat licht werpt op May's streven naar wereldvrede, met de titel *En vrede op aarde*. En wat past er beter bij deze tijd en bij Den Haag als stad van recht en vrede?

Wanneer & waar: vr 20 mei, 14.00u, Huis van het Boek, Prinsessegracht 30-31
Meer info via huisvanhetboek.nl

Viering Residentiekoor 85 jaar

Het Residentiekoor bestaat 85 jaar. Dit wordt in de Kloosterkerk gevierd met een uitvoering van de *Messe Solennelle de Sainte Cécile* (Ceciliamis) van Charles Gounod. Aanvang is 15.00 uur. De kerk is om 14.15 uur open. Voor de pauze worden er diverse werken van Mozart uitgevoerd, onder andere delen uit het *Requiem* en de *Krönungsmesse*. Dit jubileumconcert staat onder leiding van de dirigent Martin van der Brugge. Als solisten treden op: Kaiyi Min (sopraan), Wiebe Pier Cnossen (bas), en Ben Heijnen (tenor). Een en ander wordt begeleid door Niek van der Meij op het orgel en het Residentiekoor Begeleidingsensemble. Kaarten zijn verkrijgbaar aan de zaal of via www.residentiekoor.nl

Wanneer & waar: zo 29 mei, Kloosterkerk, Lange Voorhout 4
Meer info via residentiekoor.nl

Haagse Wereld Hapjes

Van 3 tot en met 6 juni staat Haagse Wereld Hapjes weer klaar om Den Haag te trakteren op een paar feestelijke en gastronomische dagen. Jouw Pinksterweekend staat in het teken van lekker eten, drinken, muziek, entertainment en vooral gezelligheid! Het is al weer het 5e levensjaar van Haagse Wereld Hapjes.

De Haagse restaurants komen bij elkaar op het Lange Voorhout die allen een eigen specifieke keuken vertegenwoordigen. Live muziek en entertainment maakt je bezoek meer dan compleet!

Wanneer en Waar: 3 t/m 6 juni Lange Voorhout
Meer info via: www.haagsewereldhapjes.nl

Sterren Proeverij

Op zondag 5 en maandag 6 juni verzorgt Sterrenchef Ronald van Roon van het enige Haagse sterrenrestaurant Calla's in Den Haag een 5-gangen Sterren Proeverij. Dit vindt plaats in de speciaal daarvoor ingerichte Sterren Proeverij tent op het Lange Voorhout.

Na plaatsgenomen te hebben aan tafel wordt je heerlijk bediend en in de watten gelegd door Ronald en zijn team. De Sterren Proeverij bedraagt € 89,00 per persoon (inclusief wijn, bier en fris) en dien je vooraf te boeken via de website.

Meer info en/of bestellen toegangskaarten: haagsewereldhapjes.nl/sterren-proeverij

Fiets & Wandel op de Veluwe!

Arrangement o.b.v. half pension

Hotel Vierhouten

Het huiskamerhotel op de Veluwe!

Kijk op www.hotelvierhouten.nl
Bellen is sneller en gezelliger dus bel met Valerie of Bas 0577-411521

SINCE 1985®

Marcello's

ART FACTORY
FIRST FLOOR

PORTRET | ROCK ART | SCHILDER- EN TEKENLESSEN
ROCK HISTORY TOUR
www.marcellos.nl | www.rockhistorytour.nl
OPEN OP AFSpraak

Zondagochtend-concerten

World Forum Theater Den Haag

18 september 2022: Shanty Festival met 3 koren en de Zusjes van Wanrooy
2 oktober 2022: Meezingconcert met de Wannebiezz
5 februari 2023: Een Koffer Vol Liedjes met Tony Neef, Maaike Widdershoven en Ruud Bos
12 maart 2023: ForEverly Brothers – Ode aan the Everly Brothers

€ 16,-

Meer informatie en bestellen:

www.zondagochtendconcerten.nl - 010 4225244

Lopen, rijden en de belangstelling

In onze jeugd werd er nog heel veel gelopen. Nog maar weinig kinderen hadden een fiets. Ook (huis)vrouwen fietsten nauwelijks, zij liepen. Ikzelf erfde mijn eigen eerste fiets van een tante toen ik achttien jaar was. Dat was na de oorlog. Het was een damesfiets met een zogenaamd dameszadel, dat ik zo snel mogelijk verving voor een meer manlijk exemplaar.

Als kleine jongen zat ik voor de wat grotere afstanden bij mijn vader achter op de fiets. Op die lange ritten had ik dan meestal twee taken. Ik moest onderweg de pijp van mijn vader stoppen. Daartoe kreeg ik achter de rug van mijn vader de pijp en de tabakszak aangereikt. In die tabakszak zat de Roode-Ster tabak die ik voor een dubbeltje, meen ik me te herinneren, bij de sigarenwinkel op de hoek voor hem had gehaald. Op den duur was ik erg bedreven in het pijpstoppen. Ik wist precies hoe mijn vader het wilde hebben. Mijn tweede taak was het beheer over de tomaten. We kregen vaak een zak tomaten mee die ik voor mij op het kinderzitje plaatste. Zo nu en dan hield mijn vader zijn geopende hand op zijn rug. Ik haastte mij dan om een tomaat uit die zak te halen en hem in zijn hand te leggen. "Neem er zelf ook één, het is gezond". Ik stopte mijn hand weer in die zak en probeerde de allerkleinste tomaat te vinden. Mijn voorkeur voor tomaten moest nog groeien.

Mijn vader

Er reden maar weinig auto's. Personenauto's zag men helemaal niet vaak. Alleen de dokter had er één en een enkele vertegenwoordiger. Er reden wel wat vrachtauto's maar het meeste vrachtvervoer ging per paard en wagen. Dat laatste nam in het begin van de bezet-

ting toe vanwege de schaarste aan benzine. Vervolgens nam het ook weer af toen er geen voer voor de paarden meer was en de dieren óf door de Duitsers werden gevorderd óf door de eigenaren werden geslacht en het vlees naar de zwarte markt verdween. Zo af en toe reed er toch een auto door de straat. Ik vond dat erg interessant en wilde oh zo graag eens een keertje meerijden. Dat meerijden lukte me. Ik werd namelijk wegens een ongeval per ziekenauto naar het Juliana Kinderziekenhuis vervoerd. Daartoe stopte er een grote vierkante zwarte ziekenauto voor ons huis (het woord ambulance was nog niet algemeen). Die auto kwam aanrijden zonder blauw zwaailicht of sirene. Die waren, voor zover ik me herinner, nog niet in gebruik.

Ik werd door twee mannen op een brancard gelegd en naar de ziekenauto gedragen. Ineens was ik een bezienswaardigheid. Alle burens waren uitgelopen en keken met gepast medelijden

toe. Ik probeerde bemoedigend naar ze te wuiven, maar ik lag vastgebonden. Ik werd de ziekenauto ingeschoven. Ondanks mijn zorg over wat er met me zou gaan gebeuren, genoot ik toch. Het was een buitenkansje, zo'n lange autorit! In het Juliana Kinderziekenhuis werd ik ondergebracht in een eenper-

Zusters in het Juliana Kinderziekenhuis. Foto uit 1936, collectie HGA

soons vertrek met een beperkt uitzicht op de Laan van Poot. Ik werd onder de hoede gesteld van zuster Ada. Zij vatte haar verpleegtaak zeer serieus op. Ik raakte op haar gesteld. Zitten, staan en lopen waren taboe voor mij. Regelmatig hoorde ik groepjes Duitse soldaten met kletterende laarzen over de Laan van Poot marcheren. Een kortaf gebruld Duits commando en de troep barstte los in een luid gezang "Und wir fahren gegen England!". "Plons, plons, plons!" riepen de kinderen daar dan hoopvol achter. We hadden vernomen dat veel Duitsers niet konden zwemmen.

Zuster Ada bekeek de Duitsers met opvallende interesse en bewondering en op een dag vertrouwde ze mij stiekem toe die Duitse soldaten toch wel erg aantrekkelijk te vinden. Zij vond het flinke jongemannen, zei ze. Ik was onthutst. Ik was zelf fel anti-Duits opgevoed en zo klein als ik was liet ik die aardige zuster in felle bewoordingen weten dat die Duitsers allemaal schoften waren die op onze jongens hadden geschoten en dat ze Rotterdam in puin hadden gegooid, waarbij

honderden weerloze burgers waren gedood. Zuster Ada deed er maar verder het zwijgen toe. Nadien was de sfeer helaas wat gespannen tussen ons.

Helaas was zuster Ada toen geen uitzondering met haar interesse en bewondering voor de Duitsers. Er bleken meer jonge vrouwen te zijn die al snel na mei 1940 hun scrupules lieten varen en vielen voor die 'ferme' Duitse jongens. Ik dacht daaraan toen ik de foto zag die bij het tweede deel van mijn artikel *Herinneringen aan vijf heftige dagen in mei 1940* is geplaatst. Die foto is zo te zien genomen in ongeveer hetzelfde tijdsbestek als waarin ik dat gesprek met zuster Ada had.

Op de foto, die u hieronder ziet, zijn enige Duitse soldaten te zien bezig met een soort krachtpatserij en vertoon van arrogantie. Een bijna volledig uit jonge vrouwen bestaand publiek slaat hen daarbij met veel belangstelling en bewondering gade. In dat publiek is een tweetal dames voor de gelegenheid gekleed in het uniform van de Nationale Jeugdstorm. Enkelen lijken oogcontact te hebben met die

krachtpatsers en staan kennelijk met hen op goede voet. Een jongedame uiterst rechts maakt een wat onduidelijk gebaar met haar hand, alsof zij een zwakke poging doet om iemands aandacht te trekken. Al die dames op de foto zijn kennelijk snel vergeten wat deze Duitsers ons slechts enkele maanden daarvoor hadden aangedaan. Zo te zien waren die dames vol sympathie en bewondering (en amoureuze gevoelens). Ik vind het opmerkelijk hoe snel men voor bijvoorbeeld de liefde geneigd is om over bepaalde morele waarden heen te stappen.

Ik heb nog een aantal weken in het Juliana Kinderziekenhuis vertoefd maar de verhouding met zuster Ada is nooit meer dezelfde geworden. Op een dag mocht ik weer naar huis. Mijn moeder kwam lopend naar het ziekenhuis om mij op te halen. Ik ging niet luxueus naar huis met een ziekenauto. De tram was ook al een luxe. En ik hoefde deze ene keer bij uitzondering niet voor oudere personen op te staan. Tot we écht thuis waren, was ik nog even patiënt.

Gé C. Witmaar
gc.witmaar@gmail.com

Duitse militairen marcheren op het Plein; op de achtergrond de ingang van de Korte Houtstraat, ca 1940. Foto: collectie HGA

1 SUDOKU

1				2				6
	6		7	8				5 1
	5					7	2	
5	1							
2					3		9	8
			6	1				
							8	
	9		8	6				5
3			2					

Puzzel & Win!

In elke editie van De Haagse Tijden kunt u verschillende puzzels maken.

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store!

U kunt de oplossingen tot 26 mei 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl.

Oplossingen vorige editie:
Sudoku: 7
Kruiswoordpuzzel: Festival
Woordzoeker: Dienstplicht

Win 10 onderzetters gemaakt van echte vinylplaten

Deze onderzetters zijn gemaakt van authentieke LP's waardoor er minder afval is voor het milieu. t.w.v. € 14,99.
Wij geven maar liefst drie van deze sets weg!
Verkrijgbaar bij de Fifties Store www.fiftiesstore.nl
Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

2 ZWEEDSE PUZZEL

tijdelijk gebruik		luitenant		vragend vnw.		avondkleding		waardering	
vaartuig		wilde haver				tragedie		insect	
				4 staat in de V.S.					
				versleten lap					
zangnoot			permissie						
ondergrondse			kerkgebruik						
					bloeiwijze				trek-sluiting
					boerenwerktuig				
rijsmiddel	afzondering	hetzelfde			5		zuster		
		ver-spieder					ontijdig		
1				slaven-schip					
				karaat					
vetlaag						computer-toets			
populaire groet						dunne draad			
			ambts-gewaad					sierdek	
			zoet-watervis						
boogbal				soldaten-voedsel					inwendig orgaan
bedrijfs-leider				gedaan en laten					
						6	per dag		
							vrucht		
opschik		deel v.d. wiskunde							
		vogel-product							
	2								
				schande					
vorderen						hengel-snoer			

1

2

3

4

5

6

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store.
De vinyl klok met de skyline van Den Haag gaat naar:

Norbert van Scheppingen te Zoetermeer

Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

3 KRUISWOORDPUZZEL

	1	2	3	4		5	6	7		
8		9								10
11	12					13				14
15					16		17			
	18			19		20		21		
22			23				24		25	26
27		28				29		30		
		31					32			
33	34			35		36			37	
38			39		40				41	
	42	43		44				45		
46			47				48			49
50				51		52				
		53								
						55				

- Horizontaal:
- 1 zwaardwalvis
 - 5 magma
 - 9 vlaktemaat
 - 11 zaadje
 - 13 hemelbrood
 - 15 ooit 17 leslokaal
 - 18 lidwoord
 - 19 troefkaart
 - 21 voegwoord
 - 22 per expresse
 - 23 ontbijtspek
 - 25 toets alleen
 - 27 riv. in Duitsland
 - 29 loods 31 bijbelse stad
 - 32 ad interim
 - 33 voedingsstof
 - 36 pl. in Zwitserland
 - 38 motorraces
 - 39 windrichting 41 ego
 - 42 administratietroepen
 - 44 soort zeil
 - 45 rijksgrens
 - 46 kledingstuk 48 watertje
 - 50 verfpalk
 - 52 Engelse titel
 - 53 hoofdsieraad
 - 54 leuze
 - 55 brieven snoer

- Verticaal:
- 2 riv. in Frankrijk
 - 3 vrucht
 - 4 tennisterm
 - 5 jong dier
 - 6 rijstdrank
 - 7 pl. in Limburg
 - 8 Noorse godheid
 - 10 kledingstuk
 - 12 universiteitsbode
 - 14 petroleum
 - 16 droog
 - 19 grappenmaker
 - 20 boogbal
 - 22 houten paaltje
 - 23 vrouwelijk dier
 - 24 naaigerei
 - 26 Amerikaans stinkdier
 - 28 beschut
 - 30 tochtje
 - 34 Latijnse bijbelvertaling
 - 35 fideel
 - 36 zwaardwalvis
 - 37 intiem
 - 40 vrouwelijk dier
 - 43 letterteken
 - 45 gewrichtsaandoening
 - 46 pl. in België
 - 47 niveau
 - 48 baken
 - 49 kleurentelevisie
 - 51 hoeveelheid
 - 52 kleine ruimte.

35	31	27	14	41	15	2	37	19
----	----	----	----	----	----	---	----	----

ZOU U GRAAG ANDERE MENSEN WILLEN ONTMOETEN? OF HEEFT U ALS MANTELZORGER BEHOEFTE AAN EEN LUISTEREND OOR?

WWW.HAAGSONTMOETEN.NL

'In mijn eentje puzzelen vind ik niks aan. Maar samen puzzelen, met een praatje erbij, is leuk!'

Jan - 71 jaar

HAAGS ONTMOETEN

Uw plek in de wijk

Er zijn 50 locaties. Er is er altijd een bij u in de buurt! Kijk op www.haagsontmoeten.nl voor meer informatie.

Voorbrood: 100 jaar kwaliteit en service

Mooie kwaliteitsmeubelen, waar je met plezier naar kijkt. Voorbrood Meubelen in Zevenhuizen heeft alles om uw woning mooi en comfortabel in te richten.

Voorbrood Meubelen is een echt gerenommeerd familiebedrijf. De wortels van het bedrijf liggen in Rotterdam. In 1954 werd er voor het eerst een kleine showroom ingericht met plaats voor twee kasten en twee banken. Dit bleek een schot in de roos. Voorbrood Meubelen groeide snel uit tot een begrip in de regio. In 2018 viert Voorbrood Meubelen haar 100-jarig bestaan, een mijlpaal die we hebben kunnen behalen door bijna klassieke waarden hoog in het vaandel te houden.

Dennis Voorbrood is inmiddels de derde generatie in het familiebedrijf. "Wij bieden een totaal assortiment waarin alle stijlen vertegenwoordigd zijn, van landelijk, klassiek en lifestyle tot modern", legt hij uit. "Voor het inrichten van uw slaapkamer kunt u eveneens bij ons terecht en wij bieden een uiteenlopend aanbod. Voorts hebben wij een uitgebreid assortiment relaxfauteuils - waaronder speciale maatwerkfauteuils - met of zonder sta-op functie. Ook voor mooie decoratie artikelen kunt u bij ons terecht in onze Decoshop."

Service

Wat een speciaalzaak als Voorbrood onderscheidt van anderen is kennis

en service: "Wij kunnen naast ons showroom assortiment ook bijna alles leveren en bieden tegen zeer scherpe prijzen. Daarnaast hebben we een uitgebreid service pakket en beschikken we over een eigen stoffeerderij. Voor onze service heeft Voorbrood Meubelen inmiddels 2 keer een warme douche van de Consumentenbond mogen ontvangen! Ervaar onze gastvrijheid! Wij nodigen u graag uit voor een lekker kopje koffie om in een ongedwongen sfeer van de meubelen in onze showroom te komen genieten."

Kortom:

Bij Voorbrood Meubelen vindt u kwaliteitsmeubelen tegen de scherpste prijs

met een uitstekende klantenservice. De showroom is inmiddels uitgebreid

tot meer dan 6000m2, dus kom snel eens langs, u vindt altijd wat u zoekt!

VOORBROOD

Wonen Slapen

BKS
MADE IN HOLLAND

Meubitrend

VELDA

auping

SQUARRO

DE TOEKOMST

DE BESTE SERVICE TEGEN SCHERPE PRIJZEN

Dorpsstraat 119
2761 AN Zevenhuizen

(0180) 63 11 11
voorbrood.nl

Geopend 9:00-18:00, vrijdag tot 21:00
zaterdag 10:00-17:00 **GRATIS PARKEREN**

